

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Caput Tertium. De Potestate Capituli sede vacante in materia beneficiaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

CAPUT TERTIUM.

De potestate Capituli sede vacante in materia beneficiaria.

Questio 517. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam adificandi ecclesiam, & quidem ita, ut adificanti, aut dotanti illam acquiratur jus patronatus?

Resp. ad primum primò, supponendo, quæstionem non procedere de ecclesiis regularium, seu conventualium novarum, istiusmodi enim ecclesiarum, seu conventuum (sive sint mendicantium propriè, seu mendicantium de facto, seu per veritatem; sive impropriè talium, seu mendicantium privilegiativè habentium redditus, & mendicitatem non exercentium; sive etiam aliorum monachorum, seu regularium) etiam servatis servandis aliis in eorum erectionibus (de quibus vide Card. de Luca *de regular. d. 29. & 30. Dian. p. 8. tract. 4. resolut. 68.*) fundationi seu constructioni auctoritatem, seu licentiam præstare nequit Capitulum sede vacante. Et quidem de novorum monasteriorum erectione in genere Dian. *loc. cit. in fine* hinc expressis; dico igitur monasteria nova erigendi licentiam concedere non potest vicarius capitularis sedis vacantis, prout declaravit S. Congreg. Concilii 19. Jan. 1633, teste Sellio *in select. can. 18. n. 12.* de fundatione conventuum mendicantium propriè & impropriè talium C. de Luca *cit. d. 26. n. 17.* ubi: Ordinarii appellatione tam circa consensum ab ipso præstandum, quam circa alia ab eo authorizanda (in hac materia nempe fundationis dictorum conventuum) non venit Capitulum sede vacante ex iis, quæ ceteris relatis habentur apud Donat *tract. 1. de monaster. adificand. q. 18.* Barbol. *in sum. apostol. decis. collectan. 503. n. 15.* & juxta Rotam in Barchinon. conventus 20. Novemb. 1637. coram Panzirola.

2. Resp. Ad primum secundò, Licentiam adificandi vel dotandi ecclesiam sæcularem (quæ de cetero quoque adificari nequit sine licentia superioris. Castropal. *tract. 13. d. 2. p. 2. n. 8.*) concedere posse Capitulum, tenent cum communi AA. citandi pro respons. seq.

3. Resp. ad secundum. Potest quoque Capitulum sede vacante, ejusve Vicarius dare licentiam construendi, vel dotandi talem ecclesiam ex eo fine, ut construendi vel dotanti in ea acquiratur jus patronatus, sive potest illis reservare patronatum, seu reservationem illius authorizare consensu suo. Castrop. *loc. cit. n. 9.* Garc. *de benef. p. 5. c. 9. n. 79.* Azor. *instit. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 1.* Barbol. *juris eccles. l. 1. c. 32. n. 88.* Ventrigl. *tom. 2. annor. 15. s. 1. n. 61.* Dian. *loc. cit.* citans insuper Pavin. *de potest. capit. sed. vac. p. 5. q. 2. n. 5.* Vivian. *in pr. juris p. 1. l. 2. c. 1. n. 12.* Lambert. *de jure p. 1. p. 2. c. 9. & ego fori benef. p. 2. q. 37. n. 3.* Cum enim hic consensus sit actus jurisdictionis

(intellige ordinariæ) poterit hunc ipsum præstare; qui jurisdictionem Episcopalem, vel quasi episcopalem habet. Castrop. *loc. cit.* citans Lambert. ubi ante 4. 8. Barbolam. *de potest. Episc. p. 3. allegat. 70. n. 23.* sed talem potestatem episcopalem habet capitulum sede vacante. ergò. Sequiturque hoc ipsum ex responsione præcedente; qui enim dare potest licentiam adificandi ecclesiam, potest etiam præstare auctoritatem ut jus patronatus obtineatur; quia adificationem ecclesiæ subsequitur patronatus (intellige regulariter loquendo) Castrop. *cit. n. 9.* Garc. *loc. cit. n. 71.* Et sic hoc ipso, quòd Episcopus consenserit in fundationem, vel adificationem ecclesiæ, etiam consensisse videtur in jus patronatus inde querendum fundatori, etiam si is illud expressè sibi non reservasset; cum postro illo consensu Episcopi in adificationem aut dotationem jam jus ipsum concedat adificanti jus patronatus, uti resolvisse Rotam refert Garc. *loc. cit.* quòd cum regulariter non soleant Episcopi adificari sine acquisitione juris patronatus, & sic potestas dandi licentiam construendi Ecclesiam trahit secum tanquam aliquid consecutivum, potestatem consentiendi acquisitioni juris patronatus. Porro qualiter hic consensus præstari possit à Capitulo juris patronatus acquirendo ex adificatione, & dotatione, vide apud me. *loc. cit. q. 36. n. 2.*

Questio 518. Num igitur simpliciter loquendo Capitulum sede vacante erigere possit beneficium ecclesiasticum, seu præstare auctoritatem huic erectioni?

Resp. quòd id possit Capitulum sede vacante, videtur sequi ex jam dictis *quest. præced.* sicut enim fundare ecclesiam assignata ei dote, ex qua alatur Rector illius ob celebrationem in ea divinorum, est fundare beneficium; ita superior ecclesiasticus concessa ad hoc sibi auctoritate admittens eadem veluti præbita materialia hunc in finem, dando ad hoc licentiam, & approbando, seu non admittendo conditionem reservationis patronatus adjunctam, dicitur erigere beneficium seu esse jam causa efficiens ipsius beneficii ecclesiastici & ipsius juris patronatus. Jam verò Capitulum sede vacante, ut dictum, auctoritatem habet dandi dictam licentiam, admittendi que hæc à fundatore oblata hunc in finem sub ea conditione: ergò & erigendi beneficium. Et sic sentire videntur AA. præcitati Castrop. Garc. &c. dum volunt eundem præstare posse consensum acquisitioni juris patronatus ex fundatione, & dotatione, qui adificandæ ecclesiæ, vel beneficio fundando auctoritatem & consensum præbere potest, & vice versâ. Idque clarè

clare satis exprimunt, dum inquit, Vicarium generalem Episcopi consensum, & auctoritatem edificandæ ecclesiæ, vel beneficio fundando (nota hæc ultima verba) præstare posse, & mox subiungunt, posse etiam hanc facultatem, nempe edificandi ecclesiam, vel fundandi beneficium concedere Capitulum sede vacante.

2. Nihilominus contrarium sequi videtur ex doctrina Lotterii, quam tradit l. 1. q. 5. à n. 12. ubi postquam præmisisset, beneficia minora, quantumcumque de cætero curata erigi, & institui posse auctoritate episcopali, seu ab Episcopo, item ab habente jurisdictionem quasi episcopalem (qualis hic intelligitur, quam habent Prælari quidam Episcopo inferiores extra Collegium suum diffusam per totum aliquod territorium certis limitibus finitum, ita ut ea vigeat in parochianos ad exemplum jurisdictionis Episcopi) hujus ultimi rationem addit, quod dedicatio illa temporalium pro beneficio ecclesiastico non pertineat ad Ordinem episcopalem, sed ad quasi Ordinem; cum sufficiat dedicatio vel etiam consecratio verbalis, quæ magis ad dignitatem, quam Ordinem spectat. Per quæ jam Capitulum sede vacante (tametsi non tantum jurisdictionem quasi episcopalem cum territorio eodem; sed ipsam episcopalem habet cum eodem territorio proprio, quod est diæcesis) ab erectione beneficiorum excludi videtur; cum, quæ ad Ordinem, vel etiam quasi Ordinem & dignitatem episcopalem spectant, non transeant in Capitulum sede vacante. Quinimò subiungit Lotter. à num. 52. hoc jus dedicandi, & consequenter erigendi potestatem dictis Prælatibus inferioribus non competere, ubi solenniter benedicti, pontificalibusque ornamentis, puta, mitrâ, baculo insigniti non fuerint; eò quod per horum insignium pontificalium concessionem hæc facultas dedicandi temporalia pro beneficio implicitam habens benedictione transfundi videatur, & iis desinentibus, non tantum Ordo, sed etiam Dignitas, & majestas illa pontificia, cui hæc facultas attribuitur, desideratur. Unde jam etiam iterum potestas illa erigendi beneficia adimitur Capitulo, utpote in quo talis consecratio, & benedictio locum non habet. Sed neque ejus Vicario concedenda videatur, etsi is esset Episcopus consecratus; cum is plus potestatis in hoc non habeat quam Capitulum habet, aut in eum transfundere potuit, quam proinde non auget character illius Episcopalis.

3. Hanc tamen Lotterii doctrinam non parum infirmare videtur, quod Episcopus confirmatus, non tamen consecratus possit erigere beneficia, adeoque ista erectio non respiciat necessariò in erigente consecrationem, aut benedictionem aliquam; etsi forte respiciat de cætero dignitatem episcopalem, qualem adhuc censetur habere Episcopus non consecratus.

**

Quæstio 519. Vtrum Capitulum sede vacante donare possit alicui juspatronatus in beneficio; vel etiam donationem jurispatronatus factam ab alio confirmare, aut ei assensum præbere possit?

1. Resp. ad primum primò: Capitulum juspatronatus, quod ei competeat jure proprio in beneficio donare potest tam sede plenâ quam vacante alteri ecclesiæ, locòve pto seu religioso, aut Clerico nomine ecclesiæ, vel dignitatis quam obtinet, prout idem potest quilibet patronus laicus, etiam non requisito consensu Ordinarii. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 4. num. 17. cum communi, juxta c. illud. de jurep. & v. filaius. tit. eod. in 6. vide meipsum in Foro benef. p. 2. q. 62. n. 1. An vero donare possit illud alteri laico sine consensu Superioris, v. g. Metropolitanæ, aut Papæ, meritò dubitatur; cum ea esset species quadam alienationis juris alicujus ecclesiastici in manus laicas, quæ sine consensu Superioris ecclesiastici fieri nequit; & in specie juspatronatus à patrono donari nequit laico, aut etiam Clerico tanquam personæ privatæ sine consensu Episcopi. Corrad. in prax. benef. l. 4. c. 5. n. 8. Pith. ad tit. de jurep. n. 61. Azor. p. 2. l. 6. c. 20. q. 5. cum communi. Adeoque Capitulum sede vacante sibi quod ad hanc donationem præstare non potest auctoritatem, sicut nec Episcopus, dum viveret, donatio juspatronatus, quod quæ Episcopus habebat, laico, sed eget ad hoc auctoritate Superioris.

2. Resp. ad primum secundò: donare non potest juspatronatus in beneficio, quod aliàs non erat subiectum jurispatronatus. Proceditque id ipsum non solum in beneficio spectante ad alterius collationem ut patet; quia vel sic præjudicaret juri illius Collatoris liberi: verum etiam spectante ad suam collationem; quia absolute loquendo non potest beneficium liberum subicere huic servituti. Unde licet jus suum conferendi, quod habebat in illo beneficio, concedere & donare possit alteri, non sequitur inde, posse & alteri in eò donare juspatronatus reservando sibi institutionem in illo. Manifesta hæc sunt ex eo, quod ne quidem Episcopus hac ratione concedere possit juspatronatus, & subicere beneficium liberum huic servituti. Lotter. de re benef. l. 2. q. 2. n. 18. Corrad. loc. cit. num. 24. Barbof. Castropal. Garc. Lambert. & c. quos citavi Fori benef. p. 2. q. 46. juxta c. 2. de reb. eccles. non alien. & Trident. c. 9. sess. 2. & S. Congregat. declarat. super eod. loc. quam ibi recitavi.

3. Resp. ad secundum: non posse Capitulum sede vacante præstare consensum & auctoritatem suam donationi jurispatronatus factæ ab altero (intellige alicui laico) tenent Barbof. juris eccles. l. 1. c. 32. n. 111. & tom. 3. de potest. Episc. allegat. 71. n. 24. cum Gratian. discept. for. c. 303. n. 10. & seq. Quod si tamen de facto id faceret, existimant iidem apud Dian. p. 8. tract. 4. resol. 54. ex Seraph. decis. 884. num. 2. præbiturum per hoc titulum coloratum ad præscribendum. Verum dum hi AA. nullam hujus asserti sui rationem adjiciant, non video, cur Capitulum sede vacante id non possit; cum præbere consensum suum ad hoc possit Episcopus, spectetque id ipsum ad jurisdictionem ejus ordinariam, neque sit inter ea, quæ in jure excipiuntur & vetantur fieri à Capitulo, etsi de cætero spectent ad jurisdictionem Episcopi.

R 4

Quæstio

Questio 520. An Capitulum sede vacante presentare possit ad beneficium juris patronatus competentis Episcopo?

R Esp. negativè. Castrop. tract. 13. de benef. d. 2. p. 29. n. 8. Fermosin. tract. de Capit. sed. vac. q. 24. n. 9. Dian. loc. cit. resolut. 29. in fine. Ventrigl. tom. 2. §. 1. num. 52. Azor. Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 38. g. 10. Garc. p. 5. c. 7. n. 52. citans Pavin. de potest. Cap. sed. vac. q. 5. p. 2. num. 3. & 5. Lambert. de jurep. l. 2. q. 2. a. 4. & 6. Idem de electione, dum ea spectabat ad Episcopum, sentiunt iidem AA. contra Lotter. l. 2. q. 2. n. 14. & 15. ubi, quòd jus eligendi, & presentandi competens Episcopo pari modo spectent ad jurisdictionalia, ac proinde pari modo non impediuntur transire ad Capitulum, sicut confirmatio & institutio. Eadem enim, quæ de collatione constituantur quò ad hoc punctum, intelligenda quoque sunt de presentatione, & electione competentibus Episcopo; eò quòd prohibitio generalis sit, & hæc non minùs quàm collatio sint solum fructus dignitatis episcopalis, et si longè quid minus quàm collatio, Fermosin. loc. cit. Adde, quòd presentare, & eligere non tam jure communi, sicut collatio, quàm frequentius jure speciali, & per accidens competunt Episcopo. Et sanè de utroque constat ex Regula 2. Cancellar. ubi reservantur dispositioni Sedis Apostolicæ beneficia omnia spectantia ad collationem, provisionem, presentationem, electionem, seu quamlibet aliam dispositionem Episcopi, eo defuncto, seu sede episcopali vacante.

Questio 521. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante presentatos instituire, dum nimirum institutio spectabat ad Episcopum?

R Esp. ad primum affirmativè. Fagn. in c. his quæ de major. & obedient. num. 57. Azor. loc. cit. q. 2. Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 32. num. 63. & 95. Garc. de benef. p. 5. c. 7. num. 54. Lotter. l. 2. q. 2. n. 21. Pirh. ad tit. de major. & obed. num. 44. & 53. Ventrigl. loc. cit. num. 57. cum communi, juxta c. 1. de Instit. in 6. Succedit enim Capitulum sede vacante in jurisdictione episcopali ordinaria, & vel maxime necessaria, & quò ad illos actus, per quos nulla sit rei alienatio, & qui non tendunt in præjudicium Episcopi futuri. Pirh. cit. num. 44. Jam verò instituire (idem est de confirmare) competunt jure Magistratùs, reputanturque ideo inter jurisdictionalia, seu fructus jurisdictionis, Lotter. loc. cit. num. 17. Pirh. loc. cit. estque actus jurisdictionis necessariæ, & dicitur collatio necessaria, Ventrigl. Pirh. ll. cit. non continens in se rationem donationis, aut gratiæ (ut facit collatio) sed potius donationis factæ confirmatio, & approbatio necessaria, & obligatoria, ut Castrop. cit. n. 8. sed est actus justitiæ, Lotter. num. 18. & 19. loquens de confirmatione (inter quam, & institutionem in hoc est omnimoda paritas) neque per illam res ulla ecclesiæ alienatur, aut ullum sit Episcopo successorii præjudicium. Si enim presentatus est dignus, debet institui ab Episcopo, nec potest rejici. Acque ita, ut inquit Lotter. cit. num. 21. ratio necessitatis juncta cum cessatione præjudicii Episcopi suadet, ut confirmatio æquè, ac institutio sede episcopali vacante transeat in Capitulum. Idque etiam ob communionem, quæ est inter Episco-

pum, & Capitulum, ex quibus constituitur unum corpus ad providendum ecclesiæ necessitatibus. Unde jam etiam, dum sede vacante vacat beneficium juris patronatus pertinentis alias ad Capitulum, Capitulum duplici jure fungitur, scilicet presentando jure Capitulari, & instituendo jure episcopali. Ventrigl. loc. cit. num. 60. ex Quarent. in sum. Bullar. v. Capit. sed. vac. vers. quæ conclusio. post principium.

2. Resp. ad secundum: Quòd si tamen presentati essent plures, ita ut locus esset gratificationi, tunc, quia hæc gratificatio judicio Episcopi reservatur per e. cum autem, & actus voluntarius, & graciosus judicatur, non merè voluntarius, & gratiosus Vicarium sede vacante gratificari, & unum præ reliquis instituere, tradit Lotter. loc. cit. n. 34. & 35. his ferè verbis: hocque dicendum existimo, si plures sint presentati in concursu, ita ut sit locus gratificationi. Tametsi enim nec tunc agatur de collatione libera propter necessitatem providendi uni ex presentatis; tamen quia lex in individuo facultatem hanc gratificandi judicio Episcopi præservat, ea nequit transire in Capitulum, propterea quòd hinc censeatur electa industria Episcopi. Neque enim ea gratificatio exigit causæ cognitionem, vel tribunalis erectionem, quò minus censeari debeat actus merè voluntarius, & graciosus, prout latissimè resolutum in Calagur. de Urbano. 29. Octob. 1608. & 4. Novemb. 1609. Hanc Lotterii doctrinam sequitur Ventrigl. loc. cit. n. 58. nisi quòd is loquatur de presentatis per patronos. Lotterius de presentatis in concursu; per quod intelligere videtur, quòd dum plures in concursu judicati sunt æquè digni.

3. Nihilominus Diana p. 8. tract. 4. resol. 26. cum Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. num. 107. tradit, quòd dum patronus presentavit plures Clericos æquè idoneos, possit Capitulum sede vacante ex iis instituere, quem maluerit, & sic exercere libertatem; eò quòd hoc proveniat per accidens ex tacita concessione & permissione ipsius patroni, qui, cum potuisset presentare unum tantum, presentavit plures, dando ipsi Capitulo potestatem eligendi & instituendi, quem maluerit ex presentatis; licet etiam posset patronus neminem presentare, sed dare facultatem Capitulo conferendi beneficium, cui voluerit.

Questio 522. An Capitulum sede vacante possit electos confirmare, & etiam electiones factas infirmare, dum confirmatio spectabat ad Episcopum?

R Esp. ad primum affirmativè Sbroz. de Vicar. Episc. l. 2. q. 70. n. 4. Fagn. loc. cit. & in c. cum olim. de major. & obed. n. 1. & ceteri AA. citati pro respons. 1. ad quest. præced. ex eadem ratione ibi deducta juxta expressum textum c. cum olim. de major. & obed.

2. Respond. ad secundum affirmativè quoque Ventrigl. Barbof. Pirh. ll. cit. cum comm. juxta citatum textum c. cum olim. ubi non solum jus confirmandi, sed & infirmandi electionem committitur Capitulo.

* *

Quaestio 523. Num Capitulum sede vacante possit administrationem tantisper committere electo à se, usque dum is à Superiore v. g. Papa confirmetur?

R Esp. negativè: fieret enim aliàs fraus ipsi legi prohibenti, ne Clericus administraret. Pirh. ad tit. de elect. n. 8. Quin etiam, si contingeret, quodd ecclesiae economus, aut procurator (intellige constituti ad liberum alterius arbitrium, vel si sermo est de pralato inferioris ecclesiae, ab Episcopo; secus enim esset, si de eo, qui ex consuetudine ecclesiae aliòve jure speciali debebat deputari economus, ut Lotter. l. 3. q. 17. num. 10.) eligeretur in Pralatum; illum debere statim cessare ab administratione, tradit Passerin. de elect. c. 33. n. 4. citans Jo. And. & Verall. Idem dicendum videtur de ipso Vicario Capitulari, casu quo is eligeretur. Vide me ipsum in sero benefic. p. 2. q. 427. num. 3. juncto num. 5.

Quaestio 524. Num Capitulum sede vacante, sicut electiones confirmare potest, possit etiam admittere postulationes?

R Esp. Affirmant id Cuchus in Instit. majorib. l. 2. tit. 9. num. 46. Pavin. 4. q. 2. p. num. 8. apud Garciam p. 5. c. 7. n. 57. eò quòd hac admissio non nititur mera gratià, sed juris necessitatem habere videatur. Affirmat item Azor. p. 2. l. 2. c. 38. q. 5. modò nihil objici possit postulato, in quo egeat Papæ indulgentià. Verùm de hoc merito dubitari potest; cum postulatio autè admissionem jus nullum, ne quidem ad pralaturam conferat, sed cum summo jure rejici possit. Passerin. de elect. c. 24. num. 1. Cardin. de Luca de Regular. d. 13. n. 9. Tondut. qq. benef. p. 2. c. 4. §. 6. n. 9. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 6. c. 17. q. 2. Laym. in c. nihil. de elect. n. 8. adeò que postulatio innitatur gratiæ, & è contra electio juris. Azor. Passerin. loc. cit. & Laym. in preamb. ad tit. de postul. in hoc sentiu, quòd per postulationem quis pralateatur, & ex gratià solum admittatur, & instituitur: per electionem verò canonicam vocetur quis ad pralaturam, ita ut Superior electionem legitimè factam confirmare debeat. Laym. loc. cit. ego in Foro benef. p. 2. q. 199. num. 2. Unde jam licet ad eum superiorem spectet admissio postulationis, cujus aliàs est confirmare electionem, modò tamen is dispensare possit, & auferre inhabilitatem, propter quam postulatus erat ineligibilis ad pralaturam. Pirh. ad tit. de postulat. num. 4. Laym. loc. cit. corollar. 3. citantes Abb. in c. fin. h. tit. n. 10. Ego loc. cit. q. 228. n. 2. Ad Capitulum verò sede vacante spectet confirmare electos, & fortè etiam in dicta inhabilitate, uti poterat Episcopus, & ipsum dispensare possit; adhuc tamen admittere non posse postulationem videtur ex eo capite, quòd admissio hac habeat rationem collationis, & provisionis omnino liberæ, & gratiosæ; ea autem, quæ meram talem gratiam continent, non transeant ad Capitulum juxta dicta & dicenda quest. post

hanc 2.

*

Quaestio 525. Num ad Capitulum sede vacante transeat potestas conferendi beneficia, quæ ad liberam solius Episcopi quæ talis, seu quæ Ordinarii, diocesis collationem spectant?

R Esp. negativè. Fagn. in c. cum olim. de major. & obed. num. 34. Sbroz. de Vicar. Episc. l. 2. q. 70. num. 4. Garc. p. 5. c. 7. n. 51. & seq. Diana p. 8. tract. 4. resol. 25. Fermosin. tract. de Capit. sed. vac. q. 23. a num. 2. Azor. p. 2. l. 3. c. 38. q. 1. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 29. num. 8. Lotter. l. 2. q. 2. num. 26. & seq. Laym. in c. cum vos. de off. judic. ordinar. n. 3. & in c. cum olim. de major. & obed. n. 2. Ventrigl. tom. 2. annor. 15. §. 1. num. 50. Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 32. num. 109. citans Molin. de iust. tract. 5. d. 11. num. 11. Vulpe in pr. iudic. For. eccles. c. 44. num. 5. Paris. de resign. l. 7. q. 23. num. 19. Gonz. ad regui. 8. Cancell. §. 4. proam. n. 35. & gl. 9. §. 1. n. 77. & alios quamplurimos juxta c. 2. ne sede vac. & c. unico. eod. tit. in 6. c. quanto & c. ea noscitur. de his, quæ sunt à Pralat. & c. 1. de Inst. in 6. In materia enim provisionis beneficiorum Capitulum sede vacante nihil assequitur, quàm quòd à jure expressum Lotter. loc. cit. num. 31. tale quid autem non est collatio illa beneficiorum. Quin & licet Capitulum succedat in iis, quæ jure ordinario competunt Episcopo. c. cum olim. de major. & obed. collatio tamen beneficiorum casus unus est, iique præcipuus ab ista regula positivè exceptus per c. 2. ne sede vac. & c. unico. tit. eod. in 6. Garc. Castropal. loc. cit. Cujus exceptionis, seu prohibitionis hæc est ratio: tum quòd collatio sit fructus dignitatis episcopalis, Lotter. loc. cit. num. 16. Castropal. Barbof. loc. cit. fructus autem r. serventur successori. AA. iidem juxta c. quia sepe. de elect. in 6. Quin & non sit fructus tantum simplex, sed fructus cum honorificentia, qui propterea avelli nequit à persona, Lotter. num. 17. Fermosin. loc. cit. num. 4. ex Abb. & Felin. tum quia insuper collatio beneficiorum continet meram gratiam, in quo transcendit jus instituendi, & confirmandi, quæ potius sunt de mera justitia. Lotter. num. 16. ex Bellamer. conf. 20. num. 13. seu quia est libera donatio; donare autem prohibetur is, cui libera bonorum administratio non conceditur. Castropal. loc. cit. n. 8. adeò que, cum Capitulum sede vacante alienare, aut donare nequeat, conferre nequit illa beneficia. Fermosin. loc. cit. num. 18. Barbof. loc. cit. Atque ita ratio libera donationis, & meræ gratiæ, quam continet collatio, & in qua exercenda lex plus confidit Episcopo, quàm Capitulo suadet illam non transire in Capitulum, Lotter. num. 22. Quin & ultimam rationem his adjicit Lotter. num. 13 & 17. nimirum quòd ethi hæc potestas conferendi obveniat Episcopo eodem tempore cum jurisdictionalibus, non tamen ei competat jure Magistratus, ita ut ad jurisdictionem spectet, aut sit illius fructus; quemadmodum, quia jus confirmandi, & instituendi, seu facultates aliæ inferiores à potestate conferendi ei competunt jure Magistratus, & inter jurisdictionalia reputantur, non impediuntur transire in Capitulum. Vide me de his in Foro benef. p. 2. q. 708. n. 1.

2. Ampliatur responsio primò, ut procedat, etiam si beneficium vivente Episcopo vacarit in ejus mensè, & ab illo provisum non sit. Dian. loc. cit. resol. 25. Fermosin. loc. cit. num. 18. Castropal. loc. cit. citans Molin. uti ante.

3. Ampliatur tertio, ut procedat, etiam si collatio spectaret ad Episcopum non faciendâ nisi cum consensu, & consilio Capituli; cum enim consilium, & consensus ille non faciat provisionem beneficii communem Capitulo cum Episcopo, provisio adhuc non poterit pertinere ad Capitulum sede vacante. Ventrigl. *loc. cit. num. 53.* Barbof. *loc. cit. num. 10.* citans Pavin. *p. 2. q. 1.* Navar. *conf. 20. num. ult. de prab.* Molin. *de iust. tract. 5. d. 71. num. 9. & 13.*

4. Limitatur è contra responsio quòd ad beneficia, quæ vivente Episcopo erant collationis liberæ simultaneæ illius cum Capitulo; hæc enim ratio huius communionis defuncto Episcopo tota transit ad Capitulum, utiturque illud tunc iure suo. Dian. *loc. cit.* citans Molin. *ubi ante. num. 13.* Navar. *conf. 20. de prab.* Fermos. *loc. cit. q. 24. n. 5.* Corrad. *pr. benef. 1. 3. c. 6. num. 71.* Barbof. *Castrop. ll. cit. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 13.* Neque enim beneficia simultaneæ collationis, dum vacant sede vacante in mense ordinario, reservantur Papæ per *Regul. 2. Cancellar.* cum illa loquatur de collatione libera, quæ à solo Episcopo ad illius præcisam, & totalem voluntatem fieri potest, satisque ostendit Papa per illa verba *Regulæ: non tamen ad collationem cum alio vel aliis spectantia: se nolle Capitulo præjudicâre in sua collatione sede episcopali vacante.* Corrad. *loc. cit. num. 71. & 74.* Unde jam, dum quidam Canonicatus, v. g. Magistrales, Doctorales &c. in quibusdam Cathedralibus providentur communibus suffragiis Episcopi, & Capituli per concursum, poterit Capitulum sede vacante providere istiusmodi beneficia. Barbof. *loc. cit. num. 110.* citans Molin. *ubi ante.* Navar. *loc. cit. & c. 1. ne sede. vac. in 6.*

Questio 526. Num penes Capitulum sede vacante sit potestas conferendi beneficia debita conferri certi generis personis, puta graduatis, filiis familias, consanguineis fundatoris, nominatis, vel etiam certa persona, puta seniori de tali familia seu primogenito?

Resp. Non posse conferre Capitulum debita conferri certi generis personis. Dian. *loc. cit. resol. 26.* referens Coraf. *de benef. p. 1. c. 7. n. 5. & p. 4. c. 4. n. 37.* & Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 107.* loquentes in genere de beneficiis debitis certo generi personarum. Castropal. *tract. 13. d. 2. p. 29. n. 13.* Gonzal. *ad Regul. 8. Cancellaria. gl. 45. num. 19. & gl. 9. §. 1. n. 77.* loquentes in specie de beneficiis patrimonialibus, hoc est, debitis conferri non nisi oriundis ex tali loco; in ordine ad quæ licet gravata sit ordinaria potestas Collatorum, nihilominus adhuc eorum dici liberam collationem ait Gonz. *loc. cit. num. 75.* prout resolutum in *Abulensi parochial. 12. Jun. 1594. & num. 19.* ubi testatur in *una Prioratus de Novemb. 1603.* resolutum, esse adhuc liberam collationem, etiam faciendâ necessariò uni ex sex de certo Collegio. Et quòd in terminis beneficiorum patrimonialium eorum collatio facta à Capitulo, ejusve Vicario sede vacante sit nulla, resolutum esse in *Callagur. beneficii de Arcarsa. 26. April. 1569.* ait num. 77. Item Lotter. *l. 2. q. 2. num. 30.* Ventrigl. *loc. cit. n. 56.* loquentes in specie de graduatis vel nominatis. Fermosin. *tract. de Capit. sed. vac. q. 23. n. 14.* loquentes in specie de

beneficiis debitis ex fundatione conferri consanguineis fundatoris, vel uni ex personis de certo Collegio.

2. Contrarium sentiente Rebuff. *in pr. tit. de devolut. n. 85. & tract. de nominatione. q. 8. n. 49.* ubi, quòd, ne diuturna vacatio contingat, posse Capitulum constituere administratorem, qui provideat de beneficiis, quorum collatio est necessaria. Item Garc. *p. 5. c. 7. num. 55.* per numeros plures mordicus & fuse tenente contrarium, & conante solvere argumenta Corasii. Nititur autem potissimum hoc argumento, quòd militet eadem ratio pro collatione in eo sensu necessaria, quòd fieri debeat certi generis personis, quæ militat pro institutione, & confirmatione. Verùm ratio in oppositum à Castropal. adducitur, & quidem universalis, militans quoque pro *Respons. seg.* nimirum, quòd beneficia debita sunt certo generi personarum, vel etiam certæ, & determinatæ in individuo personæ, puta propinquiori fundatoris, aut aliàs digniori, id ipsum non constituat collationem necessariam, sed liberam, & voluntariam relinquat, dum nemo cogere potest Episcopum ad faciendam talem collationem, & ea debita non est fieri per Episcopum, sed is possit permittere elabi totum semestre datum ad providendum; & ita devolvi collationem ad alium, secus ac contingit in beneficiis, quæ præmissâ electione, & præsentatione conferuntur; utpotè in quibus compelli potest Ordinarius tam à patrono, & Electoribus, quàm à præsentato, & electo, ut electum confirmet, & præsentatum instituat; neque is se defendere potest ex semestri concessio ad conferendum; cum pro institutione, & confirmatione non sit hoc semestre concessum; neque ob illius omissionem institutio & confirmatio ad superiorem devolvatur; cum in his non detur devolutio, sed potius cogatur institutor, & confirmator à superiore facere institutionem, & confirmationem.

3. Rationem aliam dat Lotter. *loc. cit. num. 30.* quòd talis collatio non pertineat adhuc ad legem jurisdictionis, utpote ad quam ex dicta necessitate faciendæ collationis non concluditur; & in materia provisionis, quò minus facultas aliqua transeat in Capitulum sede vacante, sufficiat hunc ipsum casum non esse expressum in iure, juxta Coraf. *de benef. p. 2. c. 7. num. 4.* Feder. *de Senis conf. 30. num. 3.* & Rotam in *Abulensi, parochial. 1. Febr. 1593.* apud Lotterium. Unde jam etiam manifesta patet disparitas inter dictam collationem, & institutionem, & confirmationem; dum casus ille de confirmatione electi, & institutione præsentati reperitur expressus in iure; item ille spectat ad legem jurisdictionis, & sic in alio sensu debitus, nimirum quia est iustitiæ. Confirmantur hæc ex eo, quòd dum Episcopus, cui vult ex pluribus graduatis, filiis familias, nominatis &c. provideret, exercet actum gratiæ, seu qui proprie est gratificationis. Quin & ad hoc electa à lege est industria personæ Episcopi, dum ejus iudicio remittitur prælectio unius ex pluribus; in quibus autem electa est industria Episcopi, ea non transeunt in Capitulum sede vacante. Lotter. *loc. cit. num. 31. & 32.* Et quòd specialiter juxta aliquos esse videtur contra Garciam, illud est, quòd hæc ratione nimium extendatur potestas Capituli sede vacante circa collationem beneficiorum contra communem praxin, & sensum. Si enim possent con-

conferre beneficia debita ex fundatione certo generi personarum v. g. consanguineis fundatoris; quia talis collatio censetur necessaria, eadem ratione possit conferre debita ex fundatione conferri concivibus fundatoris v. g. Neapolitanis, vel etiam regnicolis, & non exteris; & sic beneficia v. g. totius Hispaniæ, quod absurdum inquit Meroll. *loc. cit.* cum valde improprie illa omnia beneficia dicantur collationis necessaria. Quod tamen absurdum male ex eo deducitur; dum nullatenus sequitur: potest Capitulum omnia beneficia eâ lege fundata, ut non nisi regnicolis conferantur, conferre; ergo potest conferre totius regni beneficia; quia omnia regni beneficia sic fundata non sunt; ac proinde, parum hæc instantia urget contra Garciam.

4. Illud tamen hic notandum, quod monet Fermos. *loc. cit. num. 20.* dum dicitur, non transire ad Capitulum facultatem conferendi beneficia nominatis, id intelligendum de nominatione non habente rationem præsentationis, & relinquente liberum, ut nominatus præteriri possit; alias enim provisio non erit collatio, sed institutio, vel confirmatio. Unde ut Dian. *loc. cit. resol. 25. ex Solorzano de jure Indiar. l. 3. c. 13. num. 31.* citatis quoque Wames. *conf. 259. & 260. & 267. n. 2.* Sebast. Nevio in Rubr. *tit. qui seuda dare poss. n. 25. & seq.* aliisque pluribus, id intelligendum non est de nominatione, quæ pro omnibus Indiarum ecclesiis fit à Rege Catholico, utpote quæ rationem veræ præsentationis habet, & fit à Rege tanquam patrono omnium illarum ecclesiarum; adeoque jam fieri potest à Capitulo, vel ejus Vicario collatio dependenter à dicta nominatione, utpote jam habens rationem veræ institutionis.

5. Resp. ad secundum: Sed neque fieri potest à Capitulo sede vacante collatio beneficii debiti conferri uni in individuo personæ, nempe Titio primogenito, vel Cajo optanti illud beneficium. Sic enim convincunt duæ rationes primæ pro responsione præcedente adductæ contra Fermosin. *loc. cit. num. 14.* Dianam, Meroll. *ll. cit.* ubi dicunt in tali collatione nullam exerceri liberalitatem, & de ea collatione necessaria intelligendos AA. apud Garciam dicentes, Capitulum posse facere collationes beneficiorum necessarias, & de quali collatione in specie loquitur Garcia. *loc. cit. num. 90.*

Questio 527. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante alternativa mensium, dum alias ei competit privative vel simultanee cum Episcopo collatio?

1. **R**esp. primò: Capitulo Cathedrali habenti per se, seu privative ad Episcopum collationem non competit alternativa sede plenâ. Garc. *p. 5. c. 1. n. 684.* Gonz. *ad Regul. 8. gl. 42. n. 2.* Gratia enim hæc conferendi alternis mensibus locum non habet in inferioribus Episcopo collationibus. Gonz. *loc. cit. num. 1.* Garc. *loc. cit. num. 473.* nisi forte speciali super hoc privilegio sint donati, ut Lotter. *l. 2. q. 41. n. 120.* Neque etiam competit Capitulo sede vacante ob eandem rationem. Choek. *ad regul. 8. gl. 15. num. 2.* Garc. *num. 685.* citans Rotam in Segob. *Canonis. 24. Novemb. 1588.*

2. Resp. secundò: Neque competit alternativa Capitulo etiam sede vacante, dum habet alias simultaneam cum Episcopo collationem; quia

tunc confert nomine suo, & est adhuc inferior collator Episcopo. Vide dicta à me in *Foro benef. p. 2. q. 582. num. 1.*

Questio 528. An Capitulum conferre possit beneficia, quorum collatio ob negligentiam inferiorum collatorum devoluta ad Episcopum fuit, aut certe ad illum devolvenda, ubi is supervivisset?

1. **R**esp. Non convenire super hoc puncto AA. Affirmativam tenent Jo. Andr. in *c. quamquam. de elect. in 6.* Zechus de *benef. & pens. c. 5. n. 5.* Zerol. *pr. episc. p. 1 v. Capitulum. §. 5.* Lamb. de *jur. ep. l. 2. p. 3. q. 3. n. 8. n. 6.* Zipæ. de *jure pontif. l. 3. tit. ne sed. vac. n. 6. & 7.* (ubi is etiam: num verò collatio, quæ jure devoluta competit Episcopo, successori reservanda sit de jure satis problematicè controversitur) Vallens. *l. 3. tit. 9. n. 4.* Molin. de *just. tract. 5. d. 11. n. 12.* apud Barbof. de *jure eccl. l. 1. c. 32. n. 110.* E quibus Molina his ferè verbis suam sententiam proponit: Quamvis ad Capitulum sede vacante non pertinet conferre beneficia, quæ conferre pertinebat ad Episcopum ratione suæ dignitatis, tanquam annexum ejus dignitati ea donare, quando tamen ad Episcopum devolvitur conferre aliqua beneficia ob negligentiam, vel defectum inferioris, tunc ea conferre spectat similiter ad Capitulum sede vacante, ut cum Jo. And. consentiunt DD. communiter; quia ea devolutio tunc idque jus pertinet ad jurisdictionem episcopalem ratione utilis administrationis suæ diocesis, in bonum & favorem non Episcopi, sed beneficiorum, & animarum; in ejusmodi autem jurisdictione succedit Capitulum sede vacante. Quòd autem in eo eventu collatio beneficiorum ad Capitulum sede vacante spectet, colligitur aperte ex *c. illa. in fine juncta gloss. ult.* ob negligentiam verò conferendi beneficium intra semestre à puncto notitiæ vacationis transit jus, quod habebat Episcopus ad illud conferendum ad Capitulum, etiam si sedes non vacet, ut habetur *c. nulla. §. ult. & c. quis. de concess. præb. &c.* Sic quoque hanc sententiam probabilem asserunt Ventrigl. *loc. cit. num. 54.* Dian. *loc. cit. resol. 27.* licet uterque dicat, se sententiæ oppositæ adhærere, ponitq; hanc pro ea rationem Dian. quòd hæc devolutio, seu potius facultas hæc conferendi in casu devolutionis negligentiam superioris supplendo pertineat ad Episcopum ratione jurisdictionis episcopalis (& quidem, ut dicebat Molin. necessaria ad diocesis utilem administrationem) adeoque in ea succedat Capitulum, secus ac accidit in potestate conferendi jure proprio; utpote quæ nascitur tanquam fructus ex dignitate episcopali, & ut Lotter. supra, conferre hoc jure proprio Episcopali non spectat ad jurisdictionalia.

2. His tamen non obstantibus contrarium tenent præter Dianam Ventrigl. *loc. cit.* Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 9. n. 118.* Fermos. *loc. cit. q. 24. n. 4.* Garc. *p. 5. c. 7. num. 53.* Castrop. *loc. cit. num. 10.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 38. q. 6. & l. 6. c. 26. q. 9.* Laym. in *c. cum olim. de major. & obed. n. 3.* Barbof. *loc. cit. num. 110.* citans Pavin. *p. 2. q. 2. n. 10.* Rebuff. *loc. cit. de devol. n. 93.* Quarant. Felin. Abb. &c. Fundamentum hujus sententiæ est, quòd hæc devolutio ad Prælatum superiorem inducta ob negligentiam, vel defectum Prælati inferioris non deducatur immediatè ex natura rei, nec ex aliqua ratione concludente, sed

sed immediatè ex dispositione juris Canonici, sequitur eam non esse inducendam extra casus ab eodem jure expressos: at nullibi in jure expressum, quòd devolutio, quæ de prælati Episcopo inferioribus ex eorum negligentia faciendâ est, fiat ad Capitulum. *Cap. enim 2. in fine de concess. præb.* loquitur tantum de devolutione collationis jure proprio competentis Episcopo negligenti; quòd nimirum ea ob negligentiam ipsius Episcopi in conferendo devolvatur ad Capitulum, ita ferè Diana *loc. cit.* Adde, quòd beneficia devoluta Episcopus conferat jure delegationis; Capitulum autem non succedat in iis, quæ Episcopo competunt jure delegationis; etiam jure communi inducitur juxta tradita, & pluribus firmata per Abb. in *o. cum olim. de major. & obed. q. 5. Garc. loc. cit. num. 42. Sanch. l. 8. d. 2. num. 10. apud Castropal. loc. cit.*

3. Proceditque hæc secunda sententia non solum de collatione devoluta, sed etiam de electione, ubi nimirum electionem intra terminum à jure statuendum non fecerunt electores, aut eam perperam instituerunt, & hinc ea devoluta ad Superiorem. Laym. *loc. cit.* hisce expressis: Capitulum sede vacante beneficiorum collationes, aut Prælatorum electiones instituire nequit, quæ ad Episcopum sunt devolutæ; citat pro hoc seipsum in *99. de elect. q. 102.* & plures alios. Idque argumendo *cum olim. de major. & obed.* in quo, dum pareram Mouschi elegerunt Abbatem sede episcopali Messanensi vacante, ex gratia permisit Pontifex novam electionem conventui; quod non fecisset, si in eo casu electio devoluta ad Episcopum spectasset ad Capitulum Messanense ob delictum dicti conventus; non enim facillè Papa solet facere gratiam cum derogatione juris alieni. Laym. *loc. cit.*

4. Resp. secundo: dum tamen beneficia devoluta ad Episcopum sunt collationis necessariæ; nimirum dum eorum institutio & confirmatio spectaret ad inferiores, & hi in instituendo, & confirmando fuerunt negligentes (intellige, dum à Superiore moniti, ut intra terminum sibi ab eo præfixum instituerent, & confirmarent, id non fecerunt; aliàs enim ob institutionem, & confirmationem non factam non contingit devolutio; cum à jure præfixum terminum, intra quem fiant, non habeant) Capitulum poterit ea providere, seu in eis instituere præsentatos, & electos confirmare. Fermos. *loc. cit.* Sic volens conciliare utramque sententiam, & dicens, de hac collatione necessaria devoluta loqui AA. plures ex AA. primæ sententiæ.

Quæstio 529. Quid possit Capitulum sede vacante circa collationem beneficiorum parochialium, aliorumque curatorum?

Resp. Seclusâ reservatione, quâ illa beneficia aliàs per *Regul. 2. Cancellar.* non minus, ut cætera reservata sunt Papæ, dum vacant sede episcopali vacante: supposito etiam, quòd conferenda sint per concursum, & aliis conferri nequeant, quàm magis dignis in concursu approbatis ex dispositione Tridentinæ *sess. 24. c. 18.* Quin & iis debeatur, ita ut non solum dignior à mala electione appellare possit, sed etiam factâ declaratione majoris dignitatis ei sit jus aliquod quæsitum, ad-

eoque à retardata collatione justè queri, & appellare possit; adhuc eorum collatio, dum ea competit Episcopo, non transit ad Capitulum sede vacante. Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 55.* loquens expressè & genericè de beneficiis curatis. Castrop. *tract. 13. d. 2. p. 29. n. 12.* dicens esse omnino certum. Lotter. *l. 2. q. 2. n. 27.* testans sic resolutum à S. Congreg. Concil. *Garc. p. 5. c. 7. n. 86.* Fermos. *loc. cit. n. 8.* testans à Rota resolutum in *Salmant. parochial. 1. Decemb. 1578* (cujus decisionis etiam meminit Garcias *loc. cit. n. 87.*) quòd parochialis vacantis sede episcopali vacante in mense Ordinarii collatio de jure (esth nunc aliud sit vi *2. Regule Cancell.*) reservetur Episcopo Successori. Rationi generali à se datæ inhæret Castropal. *num. 14.* quam eandem assertit *Garc. loc. cit. n. 83.* nimirum, quòd, esto, detur jus aliquod considerabile esse quæsitum tali alicui declarato digniori, Ordinarius tamen non teneatur hoc jus exequi, neque ad id compelli possit, sed possit abstinere à collatione, & permittere, ut per lapsum temporis sua devolvatur ad Superiorem, quamvis jam factus sit concursus. De cætero electum ex approbatis magis idoneum non habere jus ad parochialem, nec eam esse ei debitam absolute, ut vel sic collatio ejus dici possit necessaria, sed solum Episcopum, si velit conferre, debere conferre huic. Atque ita collatio comparatione Ordinarii sit adhuc libera, tradunt iidem Castrop. & Garcias. Confirmantur hæc ex altera ratione generali quoque; nempe quòd omnis collatio beneficiorum sit prohibita Capitulo exceptis casibus in jure expressis; ad eoque cum sola institutio, & confirmatio excipiantur, provisio parochialium alia prohibita erit Capitulo. Castropal. *num. 12.*

Quæstio 530. Quid possit Capitulum sede vacante quòd ad habendum concursum pro parochialibus?

1. Resp. Potest Capitulum sede vacante ecclesiâ parochiali sive in mense papali, sive ordinario vacante instituere concursum, sive potest apponere edicta, ad concursum vocare, concurrentes examinare, & ex approbatis digniorem eligere, electumque offerre Papæ (supponendo nimirum, ut dictum, etiam parochialia vacantia sede episcopali vacante reservata Papæ) ab eo providendum: in summa, potest omnia à Tridentino *sess. 24. c. 18.* præscripta peragere usque ad electionem dignioris inclusive, non secus, ac illa perageret Episcopus; utpote cui in hac jurisdictione seu prærogativa habendi concursum eodem modo, quo in reliqua universâ episcopali jurisdictione succedit. Card. de Luca *de paroch. d. 5. n. 3. & 5.* citans Pellegrin. in *pr. Vicarior. p. 1. §. 4. subf. 2. n. 16.* Ventrigl. *loc. cit. n. 55.* Castrop. *loc. cit.* Barbof. *jur. eccles. l. 1. c. 32. num. 94.* (ubi etiam ait, posse quoque Capitulum sede vacante circa beneficia etiam curata, quæ juris patronatus sunt, quæ Tridentinum *loc. cit.* præscribit, ut Episcopus efficiat, & quæ Episcopus perageret, si sedes non vacaret) Molin. *de iust. tr. 5. d. 11. n. 11.* Garc. *p. 9. c. 2. n. 6.* recitans ad fufum pro hoc declarationem quanciam S. Congr. Concil. factam ad instantiam Capituli Tolerani 1577. sede illa archiepiscopali vacante.

2. Verum hæc de jurisdictione illa habendi concursus existente habitualiter penes Capitulum sede vacante: num autem & exercitium hujus jurisdictionis, sive ipse concursus, cæteraque à Tridentino præscripta actualiter celebrari per ipsum Capitulum immediatè possint; an verò non nisi per deputatum ab illo Vicarium, merito dubitatur. In quo dubio contra Capitulum pro ejus Vicario decidit Cardinalis de Luca *loc. cit. à num. 4.* his ferè verbis: planum acreceptum dixi, quòd concursus fieri debeat coram Vicario ad præscriptum Concilii Tridentini deputato ad exercitium universæ jurisdictionis Episcopalis in diœcesi; non autem eoram Capitulo juxta declarationem S. Congregationis in *dicta Tolerana* registrata apud Garciam. Idque summà ratione, quoniam Concilium loquitur de Episcopo, vel Vicario, & sic de unico officiali: unde sub nomine Vicarii contenti in decreto conciliari veniat deputatus à Capitulo. Ac etiam, quia prorsus incommodum videtur, hujusmodi actum explicari in pleno Capitulo, ubi ob ingeniorum & affectionum nimiam discrepantiam scissuræ, ac pleraque inconvenientiæ resultare possent circa præelectionem plurium approbarorum, ac etiam ob magnam publicitatem, cujus ratione restricta videretur Examinatorum libertas in proferendo suo voto cum similibus inconvenientiis, &c. Sic quoque expressè ait idem Cardinalis de Luca in *annot. ad Trid. d. 23. num. 30.* ubi Ordinarium sedes vacat, seu alias impedita est, adeò ut in universâ jurisdictione episcopali subintraret Capitulum, tunc ad illud quoque id (intellige habere concursus) pertinet, modò tamen id agat per Vicarium ab eo deputatum, ad præscriptum Concilii Tridentini, idèque non potest id sibi reservare, ac per se ipsum capitulariter, seu per aliquos Canonicos ad id deputatos hujusmodi actum explicare juxta memoratam S. Congregationis declarationem. Idem adhuc expressius tradit Fagn. in *c. illa. ne sede vac. n. 17. in fine. & num. 25.* verbis ipsiusmet S. Congregationis Concilii: Capitulum, aut Decanus Cathedralis nullum sibi jus vendicat proponendi edictum, aut deputandi, seu eligendi, vel convocandi coram se Examinatores, nec jubendi, aut curandi, ut coram se aut Examinatoribus deputatis, ab eo examen fiat; minus eligendi magis idoneum, aut literas testimoniales de eo scribendi: sed hæc omnia exequatur partim synodus diœcesana, partim Vicarius sede vacante constituendus, quem Capitulum omnino constituere debet: qui, ut præmittit Fagnan. *nu. 24.* (ex eodem S. Congregationis præscripto) Vicarius ipse solus absque Examinatoribus scribet literas ad Sanctissimum D. N. ad quem collatio Parochialis spectabit, quibus præcipuè testabitur, propositum fuisse edictum, & examen per concursum factum, totque examinatos fuisse, & ex examinationis tot idoneos à tribus saltem Examinatoribus judicatos; se verò ex illis idoneis talem cæteris magis idoneum judicasse elegisseque.

Quæstio 331. Quid possit Capitulum sede vacante quoad deputationem Examinatorum Synodaliū?

R Esp. Si Capitulum sede vacante celebrare possit Synodum, nil vetat in ea deputari Examinatores Synodales: quin et si in illud non transeat

E. Leuvenii Tract. III. De Capite sed. vac.

potestas celebrandi Synodum extra casum specialis necessitatis occurrentis, cui aliter providi nequeat. Talem casum specialem necessitatis celebrandi Synodum esse tradit Lotter. *lib. 2. quæst. 31. num. 84.* dem sede Episcopali vacante vacaret ecclesia Parochialis, & ex deputatis in ultima Synodo Examinatoribus non superessent tot, qui possent in præfinito numero examini interesse. Hoc enim casu imputandum Capitulo, si non illico convocarit Synodum ex hac præcisè causa deputandi novos Examinatores. Si verò superessent Examinatores saltem tres, cum, si poterit fieri examen absque eo, quòd plures à Capitulo deputentur. Lotterius *loc. cit.* explicatius id ipsum verbis iterum ipsiusmet sacre Congregationis Concilii proponit *loc. cit. nu. 20.* ubi: Curabit idem Vicarius (intellige Capitularis, seu sede vacante à Capitulo constitutus) ut singulis annis à diœcesana Synodo probentur Examinatores saltem sex, ex quibus tres ipse eliger, eosque congregabit, qui secum examen perficiant ad singulas Parochias vacantes. Et si ex dictis Examinatoribus sex aliqui intra annum suæ electionis mortui sint, tota facultas examinandi ad superstites, etiamsi unus tantum superesset, eo anno durante spectabit. Si contingat sequentibus annis nullos alios Examinatores eligi in Synodo diœcesana, illi sex, qui semel præcedente anno electi fuerint, pro legitimis habeantur, etiam post lapsum annum suæ electionis, & sic in officio suo perseverare possunt, donec alii servatà formà Concilii electi fuerint. Et si ex dictis sex Examinatoribus aliqui mortui fuerint, curabit Vicarius, ut lapsò anno alii in locum defunctorum sufficiantur, seu eligantur in Synodo diœcesana, aliqui, qui supererunt, pro legitimis non habeantur. Vide dicta à me in *Foro benef. part. 1.* ubi de hac materia concursus, & constituendorum Examinatorum fuit. De cetero videtur idem posse vel non posse Capitulum extra deputationem Examinatorum extra Synodum, quod circa illam extra Synodum potest, vel non potest Episcopus.

Quæstio 332. Quid possit, vel non possit Capitulum sede vacante circa commendationem beneficiorum tam Parochialium, quam aliorum; item circa constitutionem administratoris, & economi?

1. **R** Esp. primò in genere, posse Capitulum sede vacante vacantia beneficia, etiam quæ conferre attinebat ad Episcopum, commendare ad tempus, providendo de idoneo Vicario & economo, qui illa administret, dato ei congruo stipendio, donec beneficia ab eo conferantur, cui competit eorum collatio. Id enim ad rectam diœcesis administrationem spectat. In hisce terminis generalibus loquuntur Barbosa *jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 94.* citans Rebuff. in *pr. tit. de devolut. nu. 77. & 80.* Molin. de *inst. tr. 5. d. 11. nu. 11.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 38. q. 2.* (cujus tamen doctrinam intelligendam esse de beneficiis simplicibus, & non de curatis, ait Diana *p. 8. tr. 4. resolut. 32.*) Castrop. *cit. p. 29. n. 21.* & fusè Fermolin. *tr. de capite sed. vac. q. 25. à n. 12.* ego *Foro benef. p. 2. q. 711. n. 2.*

2. Notandum tamen, aliud esse commendare ecclesiam seu beneficium, aliud dare illi admini-

S

stræ;

stratorem, custodem ac oconomum. Quamvis enim is, cui ecclesia ad tempus commendata est, titulum beneficii non habeat, plus tamen juris obtinet, quam merus administrator aut custos, quippe cum spectatâ saltem consuetudine, permittatur commendatario (intellige etiam temporali) ut fructus beneficii interim percipiat, & annexis beneficio iuribus utatur, cum & labores sustineat. Laym. ad c. nemo. de elect. citans Jo. Monach. in idem cap. nu. 3.

3. De cetero responsum limitat Lotter. l. 2. q. 2. n. 25, ut procedat, modò urgeat necessitas, quia nimirum beneficium habet annexum onus, & patitur defectum ministrorum.

4. Limitat secundò loc. cit. num. 40. nempe ut procedat cessantibus reservationibus apostolicis, dum enim hodie omnia beneficia spectantia ad collationem Episcopi vacante sede Episcopali vacante reservantur Papæ, censet non posse Capitulum in parochialibus, aliisque beneficiis apponere oconomum, aut temporaliter commendare; eò quòd ex eo, quòd Papa habeat providere, & collatio non pertineat ad successorem in Episcopatu, soli Papæ seu ministris eius competit illud jus custodiæ, aut deputatio oconomi, aut temporaria commenda. Lotter. num. 36. citans Abb. in c. bone memoria. nu. 12. & 13. de appellat. & in c. nobis. nu. 6. de elect. & Rotam in una Abulens. paroch. 1. Febr. 1593.

5. Limitatur quoque ab aliis quoad tempus, ita ut licè loquantur in terminis generalibus non distinguendo beneficia parochialia à simplicibus, dicant nihilominus Capitulum ea commendare, vel etiam in iis statuere posse oconomum ad sex menses, ut Laym. in c. cum vos. de off. jud. ordinar. m. 3. & loquantur hac in parte de Capitulo sicut de ipso Episcopo.

6. Resp. secundò in specie, posse quoque Capitulum sede vacante ecclesias Parochiales commendare, constituerèque Vicarium, qui ecclesiæ deserviat, & Sacramenta administret etiam ultra sex menses, donec fuerit de pastore provisum. Barbot. loc. cit. nu. 110 in fine ex Azebedo conf. 9. à nu. 15. Fermos. qu. 25. nu. 10. citans Rebuff. Abb. Innoc. & plures alios, ac dicens esse praxin communem omnium Episcopatum, & multò magis id procedere in beneficiis curatis, quàm simplicibus. Idem tradit Azor loc. cit. ubi: quid si intra sex menses rector ecclesiæ datus non fuerit, poteritne ultra id tempus commendare? poterit. imò illud (intellige tempus) protrahere interim, dum fuerit de idoneo rectore ecclesiæ vacanti prospectum. Nec quicquam Episcopo futuro detrahitur, quia is poterit conferre illud beneficium etiam invito eo, aut non vocato, cui commendatum est. Item Layman. in cit. c. nemo. num. 3. ubi quòd Capitulum possit commendam prorogare, si accidat Episcopatum vacare ultra sex menses, & interea idoneus rector haberi nequit, aut alia necessitas prorogationem exoptuler. Atque ita quoque quoad hanc prorogationem temporis in commenda Parochialium loquendum de Capitulo, sicut de Episcopo, si is viveret.

7. Resp. tertio: Non potest tamen Capitulum, ejusve Vicarius Parochialem ecclesiam dare in commendam temporalem ei, qui in concursu magis idoneus iudicatus, aut is constitui in administratorem ejusdem. Eguanus in cap. illa ne sede vac. à nu. 26. ubi ipsiusmet S. Congregat. Conci-

lii verbis sic ait: meritò magis idem Capitulum (intellige Cathedrali sede vacante) abstineat à conferendo Parochialem vacantem in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus (intellige in concursu) maximè etiam caveat, ne concedat omnes fructus ipsius Parochialis eidem, dictâ commendâ durante. Quoniam Concilium hæc omnia prohibuit, dum statuit Episcopum debere statim habitâ noticiâ vacationis Parochialis idoneum in ea Vicarium cum congrua fructuum portione constituere. Quod munus obicit Vicarius præcisè sede vacante deputatus. Cavebitque & ipse à dictâ commenda, & à concessione omnium fructuum, & illud quoque sibi interdixit scier, ne eum, quem magis idoneum ipse iudicaverit, constituat Vicarium in Parochiali, aut ei quoquo modo præficiat, donec collatio fiat, sed debet omnino à principio vacationis, & antequam ullum examen fiat, constituere in ea alium Vicarium, qui curam animarum interea gerat, donec Parochialis fuerit à sede Apostolica magis idoneo collata.

8. Resp. quartò: Capitulum nequit commendare beneficium regulare Clerico seculari, & è contra. Azor loc. cit. ex Rebuff. in pr. benef. cit. de devolut. num. 83. contra Præpos. in cap. Presbyteri, & Petrum Perusini. in cap. si constituerit. de accusat. Nam nec ipse Episcopus id posset, argumento clem. de suppl. neglig. prælator. in 6. Solius enim Papæ est regularia beneficia Clericis secularibus, & secularia regularibus committere. c. cum singula. de præb. in 6. nisi fortè, ut addit Azor, dicat, iura solum prohibere, ut conferantur; & verbum committere, accipere prout est idem quod commendare.

9. Resp. quintò, de cetero, si sermo est de commendatione propriè tali, etiam seclusà reservatione nequaquam Capitulum commendare potest beneficia, quia commendatio propriè talis, seu perpetua, æquivaleret collationi, quæ Capitulo est interdicta. quin & omnis commendatio (intellige propriè talis seu perpetua) (Parochialium) à Tridentino sess. 24. c. 18. interdicta est Episcopis. Castropalao loc. cit. nu. 21.

Quæstio 533. Quid possit Capitulum sede vacante quoad recipiendas resignationes beneficiorum, & resignatorum collationes.

1. Resp. primò, Capitulum sede vacante, & ejusque Vicarius beneficiorum non solum spectantium ad collationem simultaneam Episcopi & Capituli; verum etiam spectantium ad collationem solius Episcopi simpliciter factas recipere potest. Barbot. jur. eccles. lib. 1. cap. 32. num. 96. citans Zerol. in pr. Episc. part. 2. v. Capit. § 7. Riccium in pr. aurea, resol. 243. Sbroz. de off. Vic. part. 2. quæst. 71. num. 12. Patif. de resign. lib. 7. quæst. 23. num. 20. Pavin. de potest. Capit. sede vac. part. 2. quæst. 2. num. 11. & seq. Azor part. 2. lib. 3. cap. 38. quæst. 3. Dian. part. 8. tract. 4. resol. 28. citans plures alios, & studiosè remittens ad Bannium tom. 2. tract. 11. quæst. 23. per tot. Ventrigl. tom. 2. annotat. 15. §. 1. num. 51. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 29. num. 15. Garcias part. 11. cap. 3. numer. 256. contra Rebuffum in pr. tit. de devolut. numer. 94. & seq. Prosper. de August. in addit. ad summ. Bullar. Quarantam. v. Capit. num. 1. apud Dianam loc. cit. item contra Laym. in c. cum olim,

olim de major. & obed. num. 11. quem sequitur Pirh. *ad rit. de renunc. num. 74.* quatenus tenent non posse resignationes eorum beneficiorum, quæ ad solius Episcopi resignationem spectant, simpliciter factas à Capitulo recipere quod receptio talis resignationis sit gratia, seu remissio obligationis. Pro quo Laym. citat Garciam *p. 5. c. 7. nu. 2.* ubi tamen is de hoc nihil, sed solum ait, aliquos dicere, Capitulum succedere in his solum, quæ sunt iustitiæ & necessitatis, non in his quæ sunt gratiæ & voluntariæ jurisdictionis. Verum in contrarium est ratio, quam ipse etiam Garcias indicat *loc. cit. num. 4.* Fungitur namque Capitulum vice Episcopi, & succedit in illis, quæ spectant ad jurisdictionem Episcopalem, & rectam Episcopatus administrationem, exceptis casibus à jure expressis, inter quos non est dicta receptio. Diana *loc. cit. & ego pars. 2. qu. 714.* adde ex Paris. Dian. Azor. *loc. cit.* quod resignatio potest, quin & fieri debet in manibus illius, qui invitum potest spoliare beneficio, & non in manibus collatoris (intellige, dum ille facultate destituendi caret) sed Capitulum sede vacante potest invitum destituere, privando aliquem beneficio ob crimen. ergo. Nec obstat, quod alienatio sit interdicta Capitulo sede vacante, cum receptio resignationis non sit propriè alienatio; quia Capitulum eam recipiens non hoc ipso beneficium conferat, aut conferre possit. Paris. *cit. qu. 23. nu. 28.*

2. Procedit responsio non solum in resignatione, quæ fit in penam resignantis, sed etiam in qualibet alia quacunque voluntaria (intellige tamen, si fiat ex causa aliqua, quia omnis resignatio requirit causam aliquam) Diana *loc. cit.* Cujus contrarium sensisse videtur Paris. *loc. cit. num. 35.* ubi: declarata conclusionem procedere, quando fit resignatio in penam resignantis. Ratio est, quia admissio talis resignationis pertinet ad iustitiam; & in his, quæ sunt iustitiæ, succedit Capitulum sede vacante; ideo resignationem gratiosam non posse admitti à Capitulo sede vacante, ut inquit Lapus. Citat quoque præter Lepam pro hac doctrina Federicum de Senis *tract. de perm. benef. quest. 36. num. 62.* Pavin. &c. Et ita expressè tenet Laym. *loc. cit.* secus est, si accipiatur resignatio propter crimen commissum, seu in penam, aut ob aliquam necessitatem, vel si causâ permutationis. His casibus Capitulum dare potest potestatem (intellige resignandi) seu autorizari & recipere resignationem, Laymannum sequitur Pirh. & idem sentire videtur Formosin. *quest. 25. num. 3. & 7.* Verum, ut bene Diana, ratio à nobis data est regula generalis. Adde, quod ait Azor *loc. cit.* resignationes admittere non causâ permutationis, sed simpliciter factas, est plerumque necessitatis, non voluntatis. nam iustis de causis beneficiarii aliquando sua beneficia deponunt, seu dimittunt. Quin & ut ipse Paris. *loc. cit. num. 25.* ex mente etiam Feder. de Senis, & Jo. And. in *c. unica. de major. & obed. in 6.* plurima potest Capitulum sede vacante de pertinentibus ad Episcopum, quæ sunt jurisdictionis voluntariæ. Procedit quoque non solum quoad resignationes spectantium ad solius Episcopi collationem, verum etiam ad aliorum inferiorum collatorum. Posse quoque Capitulum sede vacante resignationem beneficiorum recipiendas committere alteri, tradit Paris. *loc. cit. n. 34.* citans Pavin. *p. 2. qu. 2. nu. 15.*

P. Leuvenii Tract. III, De Capit. sed. vac.

3. Resp. Secundò non potest tamen istiusmodi beneficia coram se simpliciter resignata conferre. Azor. Barbof. Castropal. *locis cit.* Paris. *loc. cit. num. 19.* Sunt enim hæc duo, resignationes recipere, & resignata conferre valde diversa, potestque unum, & non alterum competere alicui. Paris. *loc. cit. num. 30.* Castropal. *num. 16.* estque Capitulo, ut dictum, prohibitum conferre beneficia spectantia ad liberam solius Episcopi collationem, qualia esse non desinunt, dum vacant per liberam resignationem non factam in manibus Papæ. Neque magis necessaria est Episcopo talis beneficii provisio, quam si vacaret morte beneficiati. Castrop. *num. 15.*

4. Resp. Tertio potest quoque Capitulum sede vacante præstare auctoritatem permutationibus, sive recipere resignationes factas permutationis gratiâ, dum ea aliàs spectant ad collationem Capituli, vel etiam ad collationem Capituli, & simul Episcopi, vel ut addit Barbof. tertii alicujus. quia admissio permutationis est actus jurisdictionis episcopalis ad rectam diocesis administrationem spectans, adeoque transit ad Capitulum, cum non inveniatur in jure exceptus. Paris. *loc. cit. nu. 31. juncto nu. 37.* Ventrigl. *loc. cit.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 29. qu. 4. vers. hinc efficitur.* Barbof. *loc. cit. nu. 94.* citans insuper gl. in Clem. 1. de rerum permut. v. confirmatur. Bonacin. de simon. *q. 4. s. 12. num. 7.* Garc. *p. 11. c. 4. à num. 75.* Non potest tamen recipere resignationes permutationis gratiâ, dum ea spectant ad Episcopum (vel etiam alterius) solius collationem. Diana *loc. cit. resolut. 29.* citans Meroll. *tom. 3. d. 7. dub. 11. num. 135.* Barbof. *loc. cit.* citans Riccium in *collectan. decis. p. 6. collect. 487.* & Puteum *decis. 320. l. 2. in correctis.* Castropal. *loc. cit. num. 18.* contra Laym. *loc. cit.* Wamel. *tom. 1. conf. 13. num. 10.* Chok. de permut. benef. *c. 8. nu. 6.* Ventrigl. *loc. cit.* ubi is: Limitatur (nempe quod Capitulum possit recipere resignationes in causa permutationis, seu permutationes) ut possit resignationes ex causa permutationis recipere etiam in beneficiis spectantibus ad solam collationem Episcopi, licet non possit permutationem exequi, & illi auctoritatem præstare, sed sit expectandus Episcopus, refert Garc. *p. 11. c. 4. n. 72.* Item contra Azor. *p. 2. l. 3. c. 38. q. 4.* ubi: an Capitulum sede vacante possit recipere, & approbare permutationes beneficiorum, dum sunt sententiæ, una negat, altera affirmat. Veteres quidam negarunt, sed concedunt Feder. de Senis *tract. de perm. benef. q. 36.* Lapus, Panorm. Felin. in *cum olim. de major. & obed. Card. Imol. Vitalin. cum gl. in Clem. 1. de rer. permut.* Hæc opinio est probabilior; ea verò sic intelligenda: Capitulum potest quidem recipere permutationes, sed non conferre beneficia permutable, nisi jus conferendi ad ipsum pertineat, vel communiter ad ipsum Episcopum & Capitulum. ita gl. *loc. cit.* Sicut in simili potest Episcopus admittere resignationem beneficii reservati Papæ, sed nequit illud conferre, ut docent Lapus, Feder. de Senis *loc. cit.* & Rebuff. in *pr. rit. de devolut. n. 94.* Verum vel ex hoc ipso, quod dicatur ab adversariis, ea beneficia sic resignata à Capitulo tamen conferri non posse, rectè arguitur hæc sententiæ inconsequentia, & stabilitur nostra responsio. siquidem nemo recipere potest resignationem beneficiorum factam permutationis gratiâ, nisi etiam beneficia illa conferre possit, dum permutantium quilibet hæc conditione, & non aliter re-

signat suum beneficium, ut loco illius beneficium alterius consequatur. Sed Capitulum beneficia illa conferre non potest, ut fatentur adversarii, & rectè docent Fermosin. q. 25. n. 4. Dian. cit. resol. 29. Barbosa. Castrop. Garc. ll. cit. innixi iterum generali regulæ; nimirum quòd Capitulo interdista sit provi- sio beneficiorum spectantium alias ad liberam Episcopi collationem, qualis adhuc est collatio beneficiorum resignatorum permutationis gratiâ. tamen enim, ut bene Castropol. loc. cit. n. 19. beneficia permutata necessariò conferenda sint permutantibus, ita ut hi compellere possint admittentem permutationem, ut eam perficiat, beneficia permutata sibi conferendo; quia tamen hæc necessitas collationis non provenit aliunde, quàm ex libera permutationis acceptione, quàmque propterea non alius (ut aliàs contingit in collatione beneficii, ad quod quis præsentatus est) sed Episcopus liberè acceptans permutationem sibi ipsi inscit, collatio dicenda est absolutè libera, & non nisi necessitate consequente, nimirum ad liberum arbitrium necessaria, adeòque dum dicitur Capitulum conferre posse, quæ sunt collationis necessaria, intelligendum id non est de conferendis necessariò hac necessitate consequente, sed de conferendis necessariò absolutè, & necessitate ab aliis Episcopo imposita. Unde jam rectè concluditur, non posse Capitulo permitti facultatem recipiendi permutationem, quin permittatur eidem potestas conferendi; & contra collatione hæc vetitâ, non posse non esse ei veritam receptionem permutationis, etsi hæc dicatur esse actus jurisdictionis episcopalis, uti hanc sequelam legitimam agnoscit Diana loc. cit. & stabilit hoc exemplo: si Vicarius Episcopi generalis haberet facultatem ab Episcopo recipiendi resignationes beneficiorum ex causa permutationis, possit jam eo ipso sine alia facultate ab Episcopo accepta ea conferre permutantibus. uti hoc ipsum tenet, & hanc sequelam alio manifesto exemplo comprobat Paris. de resignat. lib. 2. qu. 16. num. 4. relatis pro hoc plurimis, dum ait: Reservatio impedit permutationes coram Ordinariis (cujus contrarium rectè pro hac sententia adducebat, & adducere debebat Azor:) nam si possent admittere permutationem, deberent quoque conferre permutantibus juxta c. 1. de rerum permut. in 6. & ibi communiter AA. & quia conferre non possunt reservata, prohibentur admittere eorum permutationes. Quibus contrarium non dicit Paris. dum loc. cit. num. 2. tradit, posse resignati reservata coram Ordinariis, etsi ab eis conferri nequeant; longè enim diversum est, reservata resignare simpliciter & absolutè, & resignare ea permutationis gratiâ. Nil enim vetat resignari simpliciter beneficium in manibus alicujus, qui id conferre nequit, ut patet, dum resignatio fit in manibus Episcopi, & collatio istius beneficii resignati sæpe ab inferiore collatore. Ego in Foro benef. part. 2. qu. 713. in fine. Facitque pro hoc, quòd admissio resignationis separari nequeat à collatione in permutationibus beneficiorum, juxta doctrinam Lotterii lib. 3. qu. 19. num. 10. ubi permutatio secum trahit executionem, consummaturque in simplici Superioris admissione, juxta doctrinam Innoc. in c. inter cetera. num. 3. de prob. quem sequitur Archid. in c. unic. de rerum permutat. in 6. adeò ut non sit necessarius actus collationis,

ut punctualiter Feder. de Senis conf. 73. n. 5. Quam doctrinam eandem expressiùs adhuc tradit Gonz. ad reg. 8. gl. 4. num. 43. & 44. ubi: in permutationibus non est necessaria aliqua expressa collatio nova ipsis permutantibus de beneficiis permutatis facienda; sed statim, quòd ex causa permutationis beneficia resignantur, & Superior resignationem admittit absque alia collatione, transfert ea invicem in alterutrum, & in continenti permutatio eo ipso perfecta permanet absque alia nova collatione. Nam illa admissio habet vim tacitæ collationis. citat pro hoc Federic. de Senis de permut. nu. 44. qu. 27. Anchar. in cit. o. inter cetera. & Rotam decis. 16. num. 6. de rerum permut. in antiq. & decis. 1. nu. 3. cit. eodem in novis. Contra quam tamen doctrinam Lotterii quid obmoveri possit, vide apud me in For. benef. p. 3. q. 39.

5. Undè jam etiam minus rectè Gartiam. p. 11. cap. 4. num. 81. censet Castropol. loc. cit. num. 20. nempe quòd, si permutatio jam admissa esset à vivente Episcopo. & necdum ad effectum perducta, sive necdum facta collatio permutatorum beneficiorum, per eam perfici, & sic beneficia permutata permutantibus à Capitulo sedè vacante conferri. eò quòd (præterquam quòd casus talis vix contingere possit; cum admittens permutationem eo ipso, seu eodem contextu admittat resignationem, & conferat resignata; quia & id ipsum absolutè fieri nequeat, juxta doctrinam illam Lotterii & Gonz.) hæc perfectio permutationis, seu collatio faciendâ ab Episcopo, si supervixisset, in sensu jam explicato adhuc foret libera.

6. Stabilitur & hoc ipsum, nempe quòd Capitulum resignationem permutationis gratiâ factam admittere nequeat, & collationem beneficiorum permutatorum reservare futuro Episcopo; licet etiam detur posse collationem in hoc casu separari à receptione resignationis. Siquidem dicta resignatio admitti nequit, quin simul admittatur (intellige à recipiente hanc resignationem) conditio collationis illorum beneficiorum compermutantibus faciendâ: ut Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 1. num. 2. & quem citat Garc. part. 11. cap. 4. à num. 85. (quin & ut Castrop. loc. cit. num. 1. in fine, admittens resignationem ex causa permutationis eo ipso obligetur beneficia resignata conferre permutantibus) adhuc Capitulum nequibit illas recipere, collatione illorum reservatâ futuro Episcopo, eumque obligare ad ea hæc, & non aliis, conferenda; cum libertatem, quam habet conferendi beneficia, quæ ad illum solum spectant, restringere nequeat. Quam eandem rationem tangit Diana cit. resol. 29 ubi etiam addit: neque in casu, ubi Episcopus futurus noluerit permutationem perficere, beneficia illa conferendo permutantibus, hi ad ea (utpote quæ amiserunt resignando coram Capitulo, quod eorum resignationes admittere nequibat) redire nequeant sine nova collatione; secus ac accidit in permutationibus factis coram Papa, & non fortitis effectum. Citat Diana pro hoc Gambar. in c. 1. de rer. permut. in 6. n. 114. & seq.

7. Porro circa hanc materiam receptionis resignationis faciendæ, à Capitulo notanda sunt sequentia. Primò, si Capitulum sedè vacante esset in possessione recipiendi resignationes omnium beneficiorum, etiam spectantium

eium ad solius Episcopi collationem, posset recipere resignationes, & conferre omnia beneficia. Paris. l. 7. q. 23. n. 40. quia in his attenditur possessio iuxta c. *consultationibus*, de *Jurep.* imò ex unica collatione sortita effectum acquiritur possessio conferendi. Paris. *loc. cit.* n. 4. citatis plurimis, Etsi de cetero Capitulum sede vacante non possit præscribere hanc facultatem recipiendi resignationes; cum sede vacante nec inchoari, nec currere, nec finiri possit præscriptio; cum ecclesia careat legitimo defensore, & sit pupilla. Paris. n. 44. & 45. secundo in casibus, in quibus Capitulum sede vacante potest recipere resignationes, & resignata conferre; intellige, dum ea alias se solo conferre non potest; debet hoc facere ante provisionem faciendam in consistorio de novo Prælato. Paris. *loc. cit.* n. 46. hac enim factâ, sedes non amplius vacat, etiam si necdum capta possessio. Paris. n. 47. citans Rotam in *Burgens.* *canonizat.* 28. Jan. 1583. cum aliâ vacet sedes usque ad confirmationem; provisio autem facta in consistorio, seu proviso apostolica, ut Calderm. *conf. 4. de elect.* Felin. in c. 2. *descrip.* habet vim electionis, & confirmationis. Paris. n. 48. & 49. Plura circa eandem materiam authorizandi permutationes beneficiorum per capitulum sede vacante vide apud me in *For. benef.* p. 3. q. 848. & 949.

Questio 534. Quid possit Capitulum sede vacante circa uniones beneficiorum?

Resp. primò Capitulum sede vacante sibi unire nequit beneficia Barbof. *jur. Eccl. l. 1. c. 32. n. 99.* Ventrigl. *rom. 2. annot. 8 §. 1. n. 8.* Laym. in c. *cum olim de major. & obed. n. 11.* Castrop. *tract. 13. d. 6. p. 12. §. 2. n. 13.* Garc. p. 12. c. 2. n. 68. testans decusum à S. Cong. Concil. capitulum sede vacante non posse supprimere quodcumque beneficium, & sibi unire, sicut sede plenâ non potest consentire unioni faciendâ ipsi Capitulo directè, & principaliter, 2. Resp. secundò; num verò possit unire aliis pluri locis, vel beneficiis beneficiis, per quorum unionem nihil iuribus, aut jurisdictioni Episcopi detrahitur, non conveniunt AA. sed utrimque æquè ferè probabiliter dissentiunt. Affirmativam tenent Ventrigl. *loc. cit.* dicens eam esse magis communem. Dian. p. 8. *tract. 4. resol. 31.* Laym. *loc. cit.* citans seipsum *theol. mor. l. 4. tract. 2. c. 9. n. 6.* Castrop. *loc. cit.* Garc. *loc. cit.* n. 67. citans Caccialup. in *tract. de unione 2. q. 6. n. 19.* Rebuff. in *pr. benef. tit. de union. n. 36. & tit. de devot. n. 100.* Pet. Perus. *tr. de union. c. 4. n. 29.* (vel ut Barbof. eum citat, c. 5. n. 26.) Zerol. in *pr. Episc. p. 1. v. unio. §. 11. & p. 2. v. capit. §. 9.* Marc. Anton. Genvens. in *pr. curia Neapol. c. 85. n. 25. edit. 1.* Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 9. (quamvis idem Author expressè contrarium teneat. p. 2. l. 3. c. 38. q. 9.) & insuper Sanch. in *sum. tom. 2. l. 7. c. 29. n. 155.* Fundamentum horum AA. est, quòd potestas hæc unirendi sit jurisdictionis episcopalis, & quidem necessaria; eò quòd non nisi urgente necessitate Ecclesiæ, vel evidente illius utilitate faciendâ sit unio, neque sit ex casibus in jure exceptis, ad eò que in ea succedat Capitulum, quibus non obstat, quòd Capitulum beneficia conferre nequeat, unire autem non possit beneficium ecclesiæ, seu alteri beneficio, nisi id ei conferat, nam lata est disparitas inter unire & conferre. beneficium enim etiam nondum vacans potest uniri, non tamen conferri. Item unire est necessitatis, vel evidentis utilitatis Ecclesiæ; non verò conferre. Dian. *loc. cit.* ex Sanch. & Azor. *cit. c. 28. q. 9.*

3. Nihilominus oppositam sententiâ tenet Azor. *cit. c. 38. q. 9.* ubi etiam ait, AA. oppositæ sententiæ loqui non de unione factâ accessorie, sed æquè principaliter; quia volunt, id posse Capitulum, ubi nihil decederet per talem unionem juri episcopali (qualiter illi nihil decederet per unionem factam æquè principaliter, vel etiam factam accessorie de beneficiis spectantibus ad collationem solius Capituli; decederet autem per unionem factam accessorie; cum beneficium sic unitum extinguatur, ad eò que subtrahitur imposterum collationi Episcopi) in quo tamen fallitur Azor, quia etsi aliqui eorum id velint, non tamen omnes, ut patet ex Castrop. Item hanc sententiâ oppositam tenent Lotter. l. 1. q. 28. n. 141. Item Meroll. *rom. 3. d. 7. c. 7. dub. 24. n. 147.* apud Dian. Item Pavin. p. 3. q. 3. à n. 17. Cuch. in *instrut. major. l. 2. tit. 9. n. 87.* Hojed. *de incompar. benef. p. 2. c. 3. n. 7.* apud Garciam, quamvis Hojeda pro affirmativa citetur à Dian. & Barbof. Fundamentum potissimum hujus sententiæ est, quòd etsi unire sit jurisdictionis episcopalis, & jurisdicatio transeat ad Capitulum, unire tamen sit de reservatis Episcopi, implicetque alienationem & extinctionem tituli, quæ sede vacante in specie est prohibita capitulo, ad cuius tamen rationis primam partem rectè responderi Ventrigl. *loc. cit. n. 9.* quòd unire sit proprium Episcoporum, id solùm dicit ad exclusionem Prælatorum inferiorum Episcopo, non habentium jurisdictionem episcopalem, quòd dici nequit de Capitulo, utpote quòd succedit in integram jurisdictionem Episcopi. Ad illud etiam, quòd pro hac sententiâ negativa adduci solet; quòd nimirum talis unio facta per Capitulum cedat in præjudicium juris episcopalis, dum hac viâ subtrahuntur beneficia sic unita ejus collationi; responderi Castropal. *loc. cit. n. 12.* negando creati per hoc præjudicium aliquod, aut diminutionem juris episcopalis, utpote quòd jus in eo consistit, ut possit omnia beneficia sibi subjuncta, quamdiu naturam beneficii retinent, providere, quæ potestas per hoc non diminuitur, quòd beneficia vi istius unionis extinguantur, adde, quòd vel ex hoc jus illud Episcopi non magnopere diminuarur; cum loco illius, quòd aliâ non factâ unionem possit conferre duo beneficia, jam factâ illa unionem possit conferre beneficium pinguius, seu tantj valoris, quanti ista duo, dum beneficium, cui unitum est aliud, spectat ad illius collationem.

Questio 535. Quid possit Capitulum sede vacante circa dissolutionem unionis beneficiorum?

Resp. Si Capitulum sede vacante uniones factas dissolvere ex causa. Castropal. *de benef. d. 6. p. 12. §. 4. n. 4.* Azor. p. 2. l. 6. c. 29. q. 5. res enim per quas causas nascitur, per eas & dissolvi potest. Castrop. *loc. cit.* & licet id fallat in præsentem quò ad eos, qui solum ex consuetudine, aut privilegio unire possunt, dum illi nequeunt uniones à se factas dissolvere; eò quòd dissolvere est quid diversum ab unire, & consuetudo, & privilegium se non extendunt ad contraria. Azor. *loc. cit.* & ex eo Castrop. citantes Rebuff. in *pr. tit. de union. revocar. n. 19.* non tamen fallit quò ad Capitulum, utpote quòd si unire potest, id potest potestate ordinaria, & episcopali. Porro sicut Episcopus, sic nec Capitulum Ecclesias exemptas unire aut unitas dissolvere potest Azor. *loc. cit.*

Quaestio 536. Quid possit Capitulum sede vacante quod ad dismembranda, & dividenda beneficia?

1. **R**esp. ad primum. Si unire potest accessorie unum beneficium alteri, sive facere uniones, quas facere potest Episcopus, ut plerique ex citatis AA, *quest. ante hanc 2.* & uniones factas dissolvere, videtur quoque beneficia posse dismembrare in casibus, in quibus id potest Episcopus servatis servandis. dismembrare enim beneficia aliud non est, quam separare aliquos fructus, & redditus beneficii ab ipso beneficio, ut alteri beneficio vel pio loco applicentur. Castropal. *loc. cit. p. 9. §. 10 n. 1.* & quidem intacto & inextincto ipso beneficii titulo. per unionem vero accessoriam extinguitur ipse titulus beneficii, quod unitur, fructusque, & redditus illius omnes applicantur beneficio, cui unitur. efficiturque veluti praedium illius; quod sane plus est, majoremque sapit alienationem, quam relicto in rerum natura beneficio partem fructuum ab eo separatam applicare alteri. ergo hoc postremum poterit, qui potest prius. Si vero Capitulum sede vacante unire non potest beneficia nisi forte ad summum aequè principaliter; idque quia ista unio accessoria sapit alienationem, videtur quoque non posse beneficia dismembrare; sapit enim & ista dismembratio alienationem; etsi, ut dictum, minorem quam dicta unio accessoria; omnis autem alienatio interdicta sit capitulo. ex ista vero potestate faciendi unionem aequè principaliter argui nequit potestas illa dismembrandi; cum per unionem principalem neque titulus beneficii extinguitur, neque fructus ab eo separantur, sed beneficium unà cum fructibus suis ita connectitur alteri, ut ex duobus beneficiis, quorum singula manent in rerum natura, consurgat unum.

2. Resp. ad secundum pari modo, si unire potest beneficia accessorie, videtur quoque posse beneficia dividere, quae dividere poterat Episcopus. dividere enim beneficium est ipsum titulum beneficii dividere, & ex uno facere duos, seu ex uno beneficio duo, v. g. ex una Parochiali facere duas, ex uno Canoniatu facere duos Canoniatu, vel Canoniatum, & portionem, per quam sectionem veluti ipsius tituli differt divisio à dismembratione, utpote in qua titulus remanet integer, & unus. *Garc. loc. cit. Castropal. loc. cit. n. 3.* hoc autem minus videtur, quam titulo extincto penitus separatos ab eo fructus applicare alteri, & sic ex duobus beneficiis non nisi unum relinquere, uti fit per unionem illam accessorie factam. videnturque id ipsum adhuc clarius sequi ex eo, quod uniones factae accessorie rescindere potest, ita ut denuo duo consurgant beneficia. Et posse beneficia ab eo dividi, tenet Laym. *in c. olim. de majorit. & obed. n. 11.* ubi: Capitulum sed evacante beneficiorum uniones instituere, quin & beneficia dividere potest; quia ejusmodi propter utilitatem ecclesiae, seu ob causam rationabilem fieri solita ad episcopalem jurisdictionem spectant; ergo à Capitulo vacante sede expediuntur, dummodo ejusmodi unio, vel divisio non tendat per se in utilitatem capituli, neque per eam juri episcopali praedjudicetur. citat pro hoc scriptum. *theol. mor. l. 4. tract. 2. c. 9. n. 6.* Porro in ordine ad hanc utiliter leges, quae tradidi in *for. benef. p. 3. sect. ult. de hac materia unionis, dismembrationis, divisionis &c.*

Quaestio 537. Quid Capitulum sede vacante possit circa supprimenda & extinguenda beneficia?

1. **R**esp. primò suppressere beneficia, ut sibi uniantur, nequit Capitulum. *Ventrigl. loc. cit. n. 64. Barbol. loc. cit. n. 99.* juxta dicta paulo supra.

2. Resp. Suppressere de cetero potest in omnibus casibus, in quibus ea accessorie unire potest; quippe talis unio non fit sine suppressione, & suppressionis filia, ut ait Loterius, est dicta unio.

3. Resp. tertio; suppressere tamen etiam non posse in casu, & causà expressis à Trident, *sess. 24. c. 15.* tenere videtur Castropal. *tract. 13. d. 6. p. 2. §. 9. n. 2.* ubi, quod dicto Tridentini decreto nomine Episcopi is solus comprehendatur. Verumque & indubitatum videtur quod ad supprimenda beneficia simplicia in ordine ad reliquarum praebendarum in cathedrali augendas distributiones. Sic enim directè faceret hanc suppressionem in bonum, & utilitatem propriam Capitulum, quod non potest juxta *respons. 1.* & dicta supra, & juxta expressam declarationem S. Congreg. *ad c. l. Trid.* apud Gallemart. quae plus non vult, dum ait: *Capitulum sede episcopali vacante non potest suppressere quodcumque beneficium & sibi unire.* Veruntamen nil videtur vetare, quo minus id possit in insignibus Collegiatis, in ordine ad augendos proventus, & distributiones ceterarum praebendarum istiusmodi collegiatarum, quod ipsum *loc. cit.* licere Episcopis vult Tridentinum, & respectu cujus non videtur excludi Capitulum, quod sede Episcopali vacante fungitur vice Episcopi; cum & ipsum sit necessitatis, spectetque ad bonam diocesis administrationem; adeoque licet specialiter id concedatur Episcopis, nil obstat, quod minus iis defunctis transeat ad Capitulum cathedrale ista facultas, & ex altera parte ista suppressio non cedat directè in utilitatem propriam Capituli. Observandum tamen hic iterum, ne per talem suppressionem creetur praedjudicium juribus futuri Episcopi. vide *quest. penult. p. 3. for. benef.* ubi quid possit Episcopus quod ad suppressiones beneficiorum.

Quaestio 538. Quid possit Capitulum sede vacante circa alterationes beneficiorum?

Resp. in genere, videri, posse quod ad hoc punctum Capitulum sede vacante. quod potest Episcopus, dum viveret, jure ordinario, modo non cedat in praedjudicium Episcopi futuri. Unde in casu, in quo potest ille onera aliqua beneficio in prima ejus creatione imposita demerere, aut praeter illa imponere (quae est quasi alteratio beneficii: extrinseca) videtur id ipsum posse Capitulum. Item ubi is posset beneficium liberum potestate sua ordinaria subicere juripatronatus (quae quoque est alteratio beneficii quasi extrinseca) vel è contra de subiecto juripatronatus reddere liberum, poterit id ipsum Capitulum ex regula quasi generali, quod Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione ordinaria. Item sicut potest Episcopus potestate sua ordinaria mutare Ecclesiam simplicem in curiam, & parochialem (quae est alteratio quasi intrinseca beneficii) Azor. *p. 2. l. 6. c. 30. q. 2.* Castrop. *tract. 13. d. 6. p. 2. §. 11. n. 2.* *Garc. p. 12. c. 5. n. 1.* ita quod id poterit Capitulum sede vacante. Atque ita

vi-

Videndum, quid hac in parte possit aut non possit Episcopus, de quo vide p. 3. for. benef. sect. ult. ubi de suppressione & alteratione beneficiorum.

Questio 539. An Capitulum sede vacante possit beneficiatum privare suo beneficio?

R Esp. affirmativè. Dian. p. 8. tract. 4. resol. 28. Paril. de resignat. l. 7. q. 23. n. 22. Azor. p. 2. l. 3. q. 11.

citans Payin. p. 2. q. 6. n. 1. & 2. quia Capitulum succedit in jurisdictione episcopali quò ad inquirendum in criminosos, eosque puniendum; adeoque poterit eos ob crimen dignum hac panà privare beneficiis juxta dicta supra.

* *

CAPUT QUARTUM.

De constitutione & qualitatibus Vicarii Capitularis.

Questio 540. An Capitulum sede vacante teneatur constituere vicarium, per quem jurisdictionem ad se devolutam exercent?

R Esp. Neque olim tenebatur, neque modò, quantum est de jure communi, teneatur Capitulum constituere Vicarium, sed poterat jurisdictionem ad se per mortem Episcopi devolutam per seipsum exercere. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 28. Sbroz de off. vicar. l. 1. q. 16. n. 9. Ventrig. tom. 2. annot. 15. s. 2. n. 1. citans in super Ricciull. de personar. extra eccl. constitut. l. 1. c. 13. n. 16. in fine. Hodiedum verò post Tridentinum teneatur pro administratione, & jurisdictione illa ad se devoluta creare seu constituere Vicarium, vel existentem confirmare juxta expressam dispositionem Tridentini sess. 24. c. 16. Fagn. in c. his que de major. & obed. n. 67. Garc. p. 5. c. 7. n. 6. Sbroz. loc. cit. n. 8. Barbof. Ventrig. ll. cit. cum communi.

Questio 541. Num quoque alia capitula præter cathedralia archæantur à Tridentino, defuncto prælato suo, constituere Vicarium?

R Esp. Negativè. Fagn. loc. cit. n. 77. ubi: advertendum dispositionem Concilii in dicto c. 16. procedere in Capitulo Cathedralis & Metropolitanæ duntaxat, ut patet ex illius contextu, & declaravit S. Congreg. ejusdem Concilii interpretans nam proposito dubio, an decretum illud Concilii, quòd constituere debeat vicarium, locum etiam habeat in collegiata defuncto ejus prælato, qui ordinariam jurisdictionem, & jura episcopalia habebat, S. Congregatio censuit, non habere locum. Quamobrem in Capitulis titularum Cardinalium, & aliarum ecclesiarum collegiatarum tantquam omissis à concilio servanda dispositio juris communis &c. ita ille. Quam ejus doctrinam sequitur Carol. de Luca in observat. ad Ventrig. loc. cit. n. 6. atque exinde jam sequitur, quòd prælato talis ecclesiæ defuncto penes Capitulum maneat administratio (intellige, quòd ad exercitium) idem Carol. de Luca. loc. cit. citans pro hoc Card. de Luca de jurisdic. d. 54. n. 2. & 3.

* *

Questio 542. An in aliis quoque casibus extra casum mortis aut captivitatis Episcopi v. g. dum Episcopus ageret in remotis, & interea constitutus ab eo Vicarius mortuus esset, Capitulum possit, aut debeat constituere Vicarium Capitulare?

R Esp. certum esse ex dictis supra q. 3. hujus tractatus, jurisdictionem in hoc casu devolvi ad Capitulum, ne interea, quo Episcopus agens in remotis de hoc certioratur, aut ad sedem Apostolicam recurratur, clerus, & populus maneat acephalus & sine superiore, ut card. de Luca de jurisdic. d. 54. n. 7. quòd si autem interea administratio, & jurisdictio ad Capitulum devolvatur, nil vetat, illud eam exercere posse per Vicarium à se deputatum. Card. de Luca loc. cit. Pirh. ad tit. de off. vic. n. 77. contra Marchet. in pr. vicar. capit. p. 1. tit. 1. n. 32. & Beroum conf. 23. à n. 4. l. 1. qui tamen posterior loquitur solum in casu, in quo Episcopus absens reluctatur, & vult per seipsum administrare; cum de jure Episcopus non teneatur deputare Vicarium, uti patet hæc ex iis, quæ ex eodem Berouio habet Sbroz. de vicar. l. 1. q. 59. ubi: sive Episcopus negligens sit in eligendo vicario, sive absens, eo refragante Capitulum constituere nequit vicarium; Verum ut vides is non est casus præsentis questionis, Viderur tamen Capitulum in hoc casu non arctari, ad exercendam jurisdictionem per Vicarium à se electum; sed posse eam interea exercere per seipsum; cum Concilium ad hoc non arctet Capitulum, nisi in casu sedis vacantis, quòd non contingit nisi per mortem, aut translationem Episcopi ad aliam ecclesiam, aut etiam ad summum per captivitatem illius, utpote in quo casu censerit solet, ac si sedes vacaret, & adhiberi quoque solet terminus viduitatis, etsi per quandam improprietatem, seu improprium loquendi modum, ut Ridolphin. in pr. p. 3. c. 4. n. 19. & seq.

Questio 543. Intra quod tempus à morte Episcopi constituendus ille Vicarius?

R Esp. primò intra dies octo juxta eandem expressam Tridentini dispositionem. Laym. ad c. romana. de off. vicar. in 6. n. 16. Fagn. Garc. Barbof. Ventrig. ll. cit. cum communi. Currere verò incipit dictum tempus à die scientiæ mortis, vel translationis Episcopi ad aliam ecclesiam. Dian.

S 4

p. 8;